

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТАКИ ПАВЛОВИЧ” – ДУПНИЦА
(2600, гр. Дупница, ул. „Орлинска” №13, тел.0701/52546)

Утвърждавам:
/ Директор: Антоанета Николова/
Заповед:РД-07-036/15.09.2023г.

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО

2023/2024г.

I.Проблем

Ниски резултати, получени при националните външни оценявания на учениците, липсата на трайност и системност на знанията и уменията, нежелание да се работи от страна на учениците, липса на мотивация . Изоставането в училище, оставането на поправителни изпити, повтарянето на класа са нежелателни педагогически явления. Те създават психологически, педагогически, икономически, нравствено-естетически проблеми не само за детето, но и за семейството му и обществото като цяло. Второгодниците затрудняват нормалното протичане на педагогическия процес, създават проблеми на училищното ръководство и учителите.

Резултатите от проведените НВО в четвърти клас показват , че по- големи трудности учениците срещат при задачите от отворен тип, при диктовката се забелязва лош правопис, груби правописни, граматични и пунктуационни грешки. Затруднения изпитват и при усвояване на учебния материал свързан с телата и веществата от неживата природа (видове вещества, видове енергия, видове движение, вода и въздух и техните свойства).

Учениците в седми клас на проведеното НВО, са се затруднили в задачите за сложни изречения , фразеологизми, преобразуване на пряка в непряка реч, а бедният им речников запас не им позволява да се справят с пароними, омоними, синоними и антоними. При литературните задачи най- много са се затруднили в определяне на жанр на произведение, литературен похват, тема и послание.

Разликата в оценките от НВО и годишните оценки по математика се дължи на това, че учениците са получили откъслечни знания при многократното решаване на тестовете, но им липсва систематичност и постоянство в усвояването на знания. Годишните

оценки се формират на база текущи оценки, получени от изпитвания върху по-малък обем учебен материал, а НВО е върху цялото учебно съдържание и не могат да четат с разбиране (не разбират условието на задачите).

II. Определяне на причините, довели до изоставане на учениците

1. Причините за изоставането и неуспеваемостта са свързани с позицията на ученика и неговото отношение към учебните ангажименти:

- **причини, произтичащи от личното отношение на ученика** – липса на интерес към учението и училището, нежелание за учение, неприемливо поведение, незаинтересованост, бягства от учебни занятия, конфликти със съученици и учители;

- **причини, при които изоставането и неуспеваемостта не зависят непосредствено от обучаемия**- лоша възпитателна атмосфера в семейството, негативно отношение на родителите към училището, продължително боледуване, психологически, педагогически и методически грешки от и различни недостатъци в процеса на обучение.

2. Има частично, сравнително, устойчиво изоставане по няколко учебни предмета- неуспеваемостта е преодолима чрез помощта на сериозна учебна дейност, консултации, самостоятелна работа, допълнителни занимания в извънучебно време.

3. Шест типични ситуации за изоставане - при НВО и изходните нива са констатирани:

- неуспяващи поради липса на положително отношение към ученето;
- неуспяващи поради слаба възпитаност;
- неуспяващи поради слабо развити навици за учебен труд;
- неуспяващи поради големи пропуски в знанията;
- неуспяващи поради отрицателно извънучилищно влияние- семейство, връстници, приятели, неформални групи;
- неуспяващи поради недостатъци на педагогическите въздействия;

III. Цели

1. Да се подпомогне успеваемостта на учениците, които срещат трудности при усвояването в УВП.
2. Преодоляване на неуспеваемостта чрез помощта на сериозна учебна дейност, консултации, самостоятелна работа, допълнителни занимания в извънучебно време.

IV. Основни задачи

1. Работата на учителите да бъде подчинена на навременното отстраняване на затрудненията, възникнали в учебната дейност на учениците, да се търсят възможности за попълване на пропуските и повишване успеваемостта на учениците чрез допълнителна работа.

2. Навременно проучване на всички трудноуспяващи ученици и набелязване на мерки от страна на учителите за редовно посещение на часовете им от тези ученици.
3. Усвояване на минимума знания чрез консултации, помощ в часовете и извън тях и др.; индивидуална работа, съобразена с установените пропуски.

V. Мерки за постигане на по-високи резултати в края на учебната година:

1. Да се увеличи броя на практическите упражнения;
2. Да се поощрява участието на учениците в извънкласни форми;
3. Проучване на изоставащите ученици по класове и предмети – от страна на кл.ръководители и на учителите по предмети.
4. Включване на всички изоставащи ученици в групи за взаимопомощ;
5. Консултации по всички предмети по график утвърден от директора – ежеседмично. Консултациите да бъдат задължителни за трудно успяващите ученици. Провежданите консултации с изоставащи учениците спомагат за по-добро усвояване на учебния материал. В резултат на тези дейности се получават много добри резултати на изхода на образователната степен.
6. Класните ръководители и отделните учители да подържат ежемесечна връзка с родителите на трудноуспяващите ученици.
7. Да се осигури техника за използване на електронните учебници и интерактивни методи.
8. Изготвяне на нагледни учебни материали от учениците, с цел затвърдяване и поддържане на знанията.
9. Самите родители, голяма част от които са също неграмотни, да осъзнаят необходимостта от засилване на грамотността сред техните деца.
10. Включване на задачи с избираем отговор в писмените изпитвания и мотивиране на учениците за участия в математически състезания.

VI. Основни дейности:

1. **Формиране на групи за обучение**
2. **Срещи с родителите на изоставащи ученици**
3. **Провеждане на входна диагностика за установяване индивидуалните пропуски на учениците**
4. **Подготовка и адаптиране на учебни програми с диференциация на степента на трудност на материала според потребностите и пропуските на учениците**
5. **Подготовка и стандартизиране на периодични тестове за проверка на знанията**
6. **Оценка на работата и успеваемостта на децата – анализ на данните и изготвяне на доклад за напредъка на обучаемите.**
7. **Запознаване на учителите с особеностите на децата със специфични образователни потребности - / при тях не са добре развити някои когнитивни функции – памет и внимание, скорост на преработка на новата информация, езикова преработка, перцептуално-моторна преработка, изпълнителски функции като планиране и проверка. Засегнати са такива важни умения като устна употреба на езика (възприемане, разбиране, изговор) – алалия; четене (декодиране и осъзнаване), писане**

(диктовка, графично изразяване), математически знания – *дислексия*. Нарушенията в процеса на ученето са свързани с някои организационни способности и с наличието или липсата на умения за социални интеракции (контакти/).

8. Запознаване с особеностите в поведението на хиперактивните ученици -

Повишена активност, придружена с неспособност за концентриране, импулсивност, постоянна превъзбуда и липса на контрол. Поради всички тези прояви хиперактивното дете не може да се справя със задълженията си, не възприема новите знания и постепенно изостава от своите връстници.

9. Разпознаване на хиперактивността от всеки учител и съобразяване на педагогическото поведение с него - неспособност на детето да се задържа на едно място по време на учебния процес – занятие или урок;

- неспокойни, чести движения на крайниците или цялото тяло;

- невъзможност за спокойно и точно изпълнение на поставените задачи по време на обучение или игра;

- непрекъсната нужда от движение, без то да е необходимо за съответната ситуация;

- непрекъснат стремеж да е в центъра на вниманието на родители, учители или връстници. В много случаи прибегва и до негативни и агресивни прояви.

10. Провеждане на задължителна индивидуална работа с напреднали ученици-

Когато учителите не взимат предвид тази тяхна различност и не подготвят за тях индивидуални задачи (поради нежелание да се затрудняват или поради незнание как да го направят), тези деца скучаят, пречат на останалите и на самия учител. Не са редки случаите, когато учителите ги наказват, вместо да се опитат да разберат какви са причините за тяхното поведение. Така вместо да се развиват техните специални заложби, те са застрашени от риск да отпаднат от групата или класа.

11. Запознаване с показателите за наличието на евентуален риск от появата на трудности в обучението: речников дефицит; неадекватно познание; липса или слабо познание за значението на думите и термините; недостатъчни умения за разбиране и различаване на заложените в текста идея, обяснение, и др., т.е. осмисляне на съдържанието; затруднения при диференциране и определяне на важната информация; проблеми при запомняне и възпроизвеждане на вербална информация; изоставане или дисбаланс в развитието.

12. Усъвършенстване на урочната работа - от голяма значение за намаляване на неуспеваемостта, изоставането и второгодничеството в съвременното училище.

- В структурата на всеки урок трябва да се предвижда време за самостоятелна работа за индивидуализация и диференциация на обучението, да се задават различни по степен на трудност упражнения и задачи на различните групи ученици.

- Учителят да диференцира домашната работа по вид и степен на трудност - устна, писмена, практическа, графична. Домашната работа трябва да бъде индивидуална и решена у дома .

- Формиране на трайни познавателни интереси чрез повторение на основни и важни знания при допълнителни упражнения с цел повишаване на желанието за учене и възпитаване на позитивни чувства към училището и учебните дисциплини.

- При планирането на учебната дейност учителят да изгради и педагогически обоснована система от мерки за стимулиране на изоставащите ученици чрез

поощряване на първите им успехи и положителни изяви, при демонстрирано желание за успешна учебна работа. Той може да използва устните похвали, одобрението, писмени похвали в бележниците и тетрадките, уведомяване на родителите.

- прилагане на интересни и занимателни упражнения и задачи; на иновационни методи и техники на преподаване, които да направят урока интересен и привлекателен
- педагогическият колегиум да осъществи контакт със специалисти - логопеди, олигофренопедагози, лекари, които са в състояние да открият причините за изоставането.

Поради затрудненията си в краткосрочната памет и възприемането на учебния материал, учениците разчитат до голяма степен на схващането на смисъла и разбирането, което изисква:

- Изключително персонален подход на обучение. Необходимост учебният процес и практики да бъдат абсолютно ясни. Необходимост да разбират защо и как, за да могат да го научат.

Голяма част, но не задължително всички от посочените методи на обучение могат да се прилагат при работа с ученици, които изостават.

VII. Характеристики, които оказват влияние върху обучението и преподаването.

1. Четене

Четенето е основна част от повечето училищни занятия и ако ученикът има, например, два пъти по-бавна скорост на четене в сравнение с другите ученици, това може да го подложи на огромно напрежение при учене, като се отрази върху способността му да запомни какво е прочел. Речникът му също може да е беден и оттам да намалява степента му на разбиране. При входната диагностика е установено, че учениците изживяват:

При четене

Визуален стрес. Пренатоварване при четене. Бавна скорост на четене. Затруднения при обобщаване. Затруднения при разпределение и избор на материали за четене. Трудно схващане и не запомняне на прочетеното. Затруднения да се определят основните моменти в прочетеното. Погрешно прочитане (на задание или въпроси за изпит).

Правопис

Учениците имат проблеми с писменото изразяване и речниковия запас дотолкова, че преподавателите да не могат да разберат писмените им работи.

Водене на записки

Учениците изпитват затруднения едновременно да пишат и да слушат. Затруднения да водят подробни записки и да разбират какво са записали, когато го четат отново. Затруднения да определят основните моменти в уроците. Проблеми да преписват от дъската бързо и точно.

Писане

Лошото построяване на мисълта и бавното писане им пречат да запишат идеите си. Трудно съставят план и структурират писмената си работа. Трудно пренасят идеите си. Трудно отнасят теорията към практиката. Лошо писмено изразяване и/или структура на изреченията. Трудно разбират правилата на писане. Трудно свързват абстрактното към конкретното. Проблеми при коригиране и редактиране.

Устно изразяване

Учениците имат проблеми с бързото или точното възприемане на устна информация, не разберат инструкциите или информацията, не асимилират какво е било казано в групова ситуация, затрудняват се с намирането на точната дума или с произнасянето на многосрични думи.

Организационни умения / управление на времето

Някои от учениците имат проблеми с краткосрочната памет, което може да се отрази върху воденето на записки, четенето, писането и организирането, но също така може да им създаде затруднения при организиране на времето и спазването на крайните срокове.

Най-често тези затруднения са най-игнорирани, заради което учениците са считани понякога за мързеливи, немотивирани, немарливи и лекомислени.

Изчисление – по математика

Визуални проблеми като обръщане или заместване. Грешки в записването при пренасяне. Губят връзката при сложни изчисления или забравят да обмислят всички аспекти. Затрудняват се да запомнят знаци и символи. Затрудняват се да запомнят формули и теореми. Трудно запомнят специфичните термини. Трудности с аритметични действия и обикновени числа. Затрудняват се да преминат от конкретното към абстрактното.

VIII. Препоръчителни преподавателски стратегии при работа с изоставащи ученици

Посочените стратегии са предложения за общия процес на преподаване. Този списък не трябва да се приема като окончателен и е важно да се запомни, че всеки ученик е отделен индивид, така че методи, които са подходящи за даден ученик, могат да се окажат неподходящи за друг.

Четене

Да се дават насоки и разяснения върху избрани ключови моменти. Да се предлагат заглавия на материали, които са ясно структурирани и добре изложени, за да се минимизира дадения обем за четене по предмета. Да се определи в текстовете новите термини, свързани с дисциплината. Да им се предложат аудиовизуални източници по темата, в т.ч. възможност за виртуално обучение, документални филми или дискусии по телевизията, видеофилми – това може да им помогне както със структурата, така и със съдържанието.

Правопис

Да се дават новите термини и понятия като ги записват на дъската или на проектора. Да се даде речник на термините в началото на модула или годината, така че учениците да имат достатъчно време да възприемат термините и да ги използват в контекст. Да се

насърчава използването на електронни програми за проверка на правописа и граматиката.

Водене на записки

Раздаването на разпечатани материали за занятието може да се окаже най-полезния метод, тъй като по този начин ученикът ще може да се концентрира върху това, което се говори, без да се налага да се концентрира върху воденето на записки.

- Ако се преподава с помощта на проекционен апарат, то трябва да се използва четлив размер на шрифта (минимум 24).
- Ограничаване на количеството информация на всеки диапозитив/слайд до най-важните моменти. Основните моменти трябва да са дадени на групата на отделна страница.
- **Използване на бели дъски само за да се предложат примери, да се отбележат важни моменти, ключови думи, понятия или наименования – никога за подробно записване.**
- Когато се преподава, не трябва да се разчита само на говора – да се разнообразява темпото и дейностите по време на занятия. Да се дават структурирани дискусии и презентации на малки групи.
- Когато се преподава, в началото да се даде рамката, да се направи преглед и отбележат основните моменти, като всеки път се маркират, така че да се помогне на учениците да разпознават основните моменти. Да им се покаже цялостната картина преди да разгледат отделния детайл.
- Да се разделят задачите на малки стъпки и да се остави време за научаване и затвърдяване на информацията. Включвайки въпроси и отговори, да се наблюдава нивото на разбиране и да се развиват уменията им за учене.

Писане

- Писането два часа или повече с почерк, който се влошава с времето, може да бъде много стресиращо. Други начини за удовлетворяване на тези образователни изисквания могат да дадат по-задоволителни резултати – например използването на технологии като видео, компютърно обработени или графични презентации и лаптоп.
- Да се предложат модели на писмени работи, есета, доклади, проекти.
- По време на изпитване на учениците може да им трябва допълнително време за прочитане на материала, както и за писане и проверка на отговора. Може да е необходимо да се съобразите с техния правопис, писмено изразяване и затруднения с организирането, възможно е да се наложи допълнителна помощ, за да им се помогне в писмените отговори.

Устно изразяване

Трябва да се има предвид допълнителното време, усилие и концентрация, необходими на ученика, за да изпълни задачите си, които включват език/устно изразяване/. Трябва да се изразяват ясно очакванията от ученика.

Организационни умения / управление на времето

Много от учениците могат да се объркат, когато трябва да спазват определена последователност или инструкции; може да им трябва помощ в планирането на дейностите и приоритизиране на задълженията; затова трябва да се поощряват да ползват дневници и списък „да направя”, за да успеят да управляват задълженията си. Възможно е учениците да се нуждаят от определена помощ, за да се фокусират върху: въведение, подзаглавия, заключение, определяне на основните моменти, разпознаване на необходими и излишни данни, подбор и включване на цитати и препратки, подреждане на главните моменти, както и да правят преход между главните моменти и представянето/при хуманитарните предмети/.

Изчисление

Давайки решенията, учениците могат сами да проверят грешките си. Използвайки различен цвят за всяко решение. Да се дават точни определения на новите обозначения. Да се дадат определенията на думите и на обозначенията заедно. И ако е възможно да се дават числови и теоретични примери.

IX. Насоки за добри практики при оценяване

Бързото четене на писмени отговори става най-добре като: се игнорират грешките в правописа, граматиката, пунктуацията или синтаксиса и като не се коригират и отбелязват правописа, граматиката, пунктуацията или синтаксиса. Тези корекции се правят при повторен прочит.

Когато е възможно и изпълнимо: да се дават две оценки: една на основата на материала и вложените идеи, а другата върху техниката на работа и вложения труд. Оценката, която би трябвало да се постави на работата, е оценката, основана на представения материал и развитите идеи. Ако се избере да се оцени само материала и идеите, разбирането и познанията, като се игнорират грешките в правописа, граматиката, пунктуацията или синтаксиса, трябва да се каже на ученика какво се оценява.

Да се оценява желанието за изпълнение на задачите , вложените усилия, труд и тогава самата реализация.

Коментарите ще са по-полезни, ако се посочва дали ученикът се е представил добре и обяснява защо работата е добра, отколкото ако са само критични. Те ще са най-ефективни, ако се дава обяснение какво се изисква или кое е неправилно. Трябва да са четливи и правилно конструирани.